

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Animae Illvstres Ivliae Cliviae Montivm Marchiae
Ravenspurgi Morsae Annexarvmqve Provinciarvm E
Monvmentis Calamo R. P. Theodori Rhay. Societatis Iesv
Redivivae**

Rhay, Theodor

Neobvrgi Ad Danvbium, 1663

XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10835

tea à Pascha initium seu exordium caperet. ita Bucel. in 1. parte sacrae Germaniae. Ab ipso MECHLINEA in Feudum Comiti Flandriae vendita 14. Iulij. Adita etiam ab illo possessio Comitatus LOSSENSIS, quem LUDOVICO ultimo Comite mortuo, Iure antiquæ & legitimæ donationis, ADOLPHVS suum fecit, & usque huc suum facit, cum serenissimo PRÆSVLE suo illustrissimum CAPITVLVM. Rebus ita domi, forisque præclare gestis, communi patriæ luctu, sublatus est è vivis. In arce CLAREMONTANA Leodium inter & Hoium in D. Lamberti Basilicâ sepultus. Plura vide apud Auctores citatos

XV.

ANno à Christo nato MCCCCLVIII. Aprilis XXIII. in Auita Clivorum Arce, IOANNES eius nominis secundus primam ex utero lucem hausit; alteram seu celestem sacro ex fonte; quo VETERIS CAMPI XXVI. Abbas HENRICVS de Rbaij, IOANNE primo Patre eius sic mandante, ipsum abluit IOANNI Duci à consilijs, & in paucis Charus, ac proinde ab eodem (vt Clivia narrant Annales) à Baptismate, rari pretij & operis scypho argenteo inauratôque

donatus

donatus Educatus autem est ab Avunculo CAROLO in Aula Burgundica, & litteris, & virtutibus studiisque tanto Principe dignis eoque instructus, ut Avunculi Castra secutus, fatali Nanciano prælio A. C. 1477. interfuerit, ignei fanè & excelsi animi Princeps, Patris & Avi sui Adolphi primi Cliviæ Ducis, ut sanguinis, ita & virtutum heres frequenter affirmare solitus, genuini sanguinis nepotibus à maiorum præcellis cogitationibus non esse degenerandum. Nobilitati suæ domesticæ hoc crebrò suggerens, ad Virtutem non tam eundum, quàm cursu contendendum esse. Ex aula Burgundicâ redux, dum rogatus asseruisset se incredibili illâ hominum Nanceanâ in pugna strage ita delectatum ut, dum *spiret*, bella *speret*; Martialem illum animum, ut ei, qui à consilijs ipsi erant, eriperent, ipsum domicellarum illecebris emolliendum eximendumque existimabant, quibus etiam (ut flexilis ad omnia illa est ætas) largè usus, non suo, sed vitio alieno vitiosus extitit, quod stratagema Politicum, ut impium ævo suo, Arnoldus Heimericus Decanus Santensis, in libris suis Sophiologicis acri cala-

mo castigavit, optans ut Principem suum, *re-*
ta potius ad templum HONORIS ac VIRTUTIS,
 quàm *Veneris* duxissent. Ex quo tamen DEI
 beneficio, naturæ honestate & huius vigilan-
 tissimi *Henrici* operâ eductus est, Avi eius
 ADOLPHI Parentisque Virtutes continuô instil-
 lando; serio monens, vt sicuti illas maximè
Avi grata posteritas sepulchro, ita ipse cordi inscri-
 beret. IOANNES candidè monentem, facili & sin-
 cero gentis genio obsequutus, petito atque ac-
 cepto *Avi Adolphi Epitaphio illud vitæ regulam*
 constanter habuit, quo, & Heimerico vitæ
 Ducibus usus anno 1481 Patri defuncto succes-
 sit & Heimerico ad Feuda ab Imperatore FRI-
 DERICO impetranda misso, præcipua nobili-
 tate comitante in vtraque Provincia homagio
 inauguratus est. Principium eius regiminis ex-
 cepit bellum *Vltraiectinum*, qui fratrem ipsius gu-
 bernatorem vrbis electum, ac proditoriè de-
 inde captum Amersfordiam abduxerunt; qui
 tamen motus, potenti vicinorum intercessione
 indutijs contractis eo faciliùs positi sunt quod
 IOANNES *noster* minimè ignoraret bellum facile
 assumi, sed non nisi alieno hostisque arbitrio
 poni; imò grande esse malum, scelerumque
 G com-

compendium, & eò deterius, quò diutiùs trahatur. His itaque curis liberatus, suorum maturo consilio *audito* A. C. 1439. 3. Novembris HENRICI HASSIÆ *Landgravij Filiam* MECHTILDEM HERMANNO HASSO COLONIENSI *Archiepiscopo Fratre* HENRICI auctore, neptijs SUSATI exqui sitissimis celebratis duxit, quæ Catimelibocensis illi Comitatus partem in dotem attulit, ipse verò Coniugi vicissim, pro munere dotalicio, *Arcem* MONREBERGENSEM, eiusque proventus à morte suâ ei assignavit; ex quâ illi in auita CLIVIORUM *arce* nati IOANNES TERTIVS *eius Successor*, ANNA, PHILIPPVS, & ADOLPHVS. De quibus aliàs erit scribendi locus; interea IOANNEM non nisi coactum, ad bella & arma proficientem bella ex bellis fatigârunt: Primum à Monasteriensibus, & Hallerensibus motum A. C. 1492. ob avecta frumenta; & priùs geri, quàm parari sensit. Itaque ab ijsdem inopinatò invasus, quantum potuit militum contraxit, quibus hosti oppositis, dum variâ clade, fortunâ alternante concurritur, animo, armis, &, quod caput est, causa superior IOANNES, hostem ad æquas pacis condiciones petendas ipsâ S. VITALIS cogit, quæ licet illi

illi non satis commodæ forent, máluit tamen in nocendo aliquid omittere, quàm cum aliquo suorum detrimento hosti nocere. Neque motibus his positis quies. GELDRICIS enim indutijs cum MAXIMILIANO exspirantibus, neque CAROLVS *sententia* ab IMPERII PRINCIBVS pro MAXIMILIANO *late* acquiesceret, anno 1498. *Auctoribus Henrica ab Hompesch, Domino in Wicbradt; Ioanne à Palandt, Domino in Burg; Theodoro à Bronchoff, & Battenberg, Domino in Hunnepell, Toparchà Clivio.* IOANNES hic CLIVIVS MAXIMILIANI partes secutus est: qui ingenti exercitu ALBERTO SAXONE & GEORGIO BAVARO *Ductoribus in Geldriam* misso *Wachtendoncam, Stralenum, Bathenburgiam,* aliáque GELDRICÆ *oppida* expugnavit; sed à CAROLO Egmondano, Hinsbergà, & WILHELMO IULIO Erculenà expugnatis, MAXIMILIANVS cum EMBRICAM, DOTECOMIAM CAROLO eam propugnante, frustra tentáset, re infectà A. C. 1499. cum suis in *Germaniam* ingloriè reversus, *Cliviam* præsidijs nudatam, hostium libidini permisit ut ad eam servandam IOANNES indutias sibi iniquas quærere coactus sit, quæ tamen illi ipso anno à Neomagensibus minimè servatæ

funt. Hi enim ipso S, MATTHIÆ, Saltum CLIVIVM ingressi QVADRIBVGVN flammis absumpsere; BETHERGAM Nobilium Virginum Conventum adẽmque Antonianam in Silva cædua spoliarunt, sed à Clivijs Moldika pago retracti, 1200 capti, reliqui deleti spoliisque exuti sunt. De Clivensium Victoria illius temporis Poëta ita iulit:

Anno milleno, quingenteno minus uno

Mille & quingentos Clivus cepit Neomagos,

Cum pradis cunctis, quas divisere suis.

Q Uam cladem vsque adeò GELDER sensit, ut telis ignitis Cranneburgum a prodigi-osa Cruce celebre incenderit, Wartium, Byrthemium aliõsque pagos expilãrit, & captis quadam velitatione 70. Sanctensium præfidiarijs, Kalenium, Smithusium Arcem, aliãque minora oppida vastãrit. His iniurijs irritati milites, dum talionem reddere GELDRIS parant, pro ingenita mansuetudine IOANNES ne flammis sæviant imperat, voce cedro & immortalitate dignã addens: *Talio de Calis est, & Deo ultio, non nostra.* Neque gloriosum, aut magnum facinus

nus

nus censendum, tuguria pauperum & innocentium Provincialiū incendijs absumere, cum solā Principum suorum æmulatione miseri ac infelices sint.

NEquē tamen hac *CLIVII Ducis Christianā* modestiā stragēque subditis illius jllatā, Geldrorum fractus furor positusq; est; sed ipse *CAROLVS EGMONDANVS Anboltinae arcis* fictā obsidione, nemine sentiente *HETTERIAM* ingressus, eāque ferro, flāmis rapinis pro militum libidine vastatā, *Hussenam* deflectens arctā eam obsidione cinxit. *CLIVIVS* à milite imparatus, confestim *Embricensibus, Sevenariensibus* aliisque *Vicinis* imperat ut vrbi, & civibus se forti constantique animo defendentibus commatu militari suppetias ferant; quibus imperata facientibus, in *Vrbis* hostiūmque conspectu castra ponunt. His *CAROLVS* duobus continuo diebus, acie dispositā pugnam obtulit; quam illi detractā runt, donec *Ductore BVRANO* auxiliares copias ex *Wesaliensibus, Calcarijs, Reffensibus, Rusticis*que selectis contractas secundo *Rheno* delapsas advenisse, insidiāsque struxisse ab exploratoribus didicissent. Postri-

die dubiâ adhuc luce explicatis vexillis, pulsatis consueto sono tympanis, pleno armorum apparatu, CAROLI munimēta aggrediuntur. Quos dū hostis fortissimè à fronte depellit, a BURRANO ex insidijs proficiente improvise à tergo premittitur, CAROLVS veterani hoc astu Militis circumventus, & die ipsâ tot visis copijs errorem pariter periculūque illi aperiente, animi incertus fluctuare incipit, pugnētne, an fugam arripiat. iāmque suspenso gressu retrocedebat, sed fugæ ignominiâ retractus, suos manu non minùs, quàm oratione firmans, alter alterum hortati ut macti virtute essent; *Clivij* novis animis ita acriter resistunt, ut duabus ipsis horis victoria fluctuaret, donec RABODVS à *Duren* selecto & ab Armis optimè exercitato rustico commodè accitus hostilem CAROLIACIEM non longè distitam conficeret; alteramque ipsius turmam aggressus simili fortuna deleret, Carolo ipso vnâ cum castris, tormentis, impedimentis thesaurōque ingenti capto. Mauri tamen alicuius astu elapsus CAROLVS *Dotacomiam* evasit. Eâ die noctēque Victor miles castris diripiendis, spolijsque dividendis occupatus, postridie mandato Ducis IOANNIS pro illustri Victoria

etoria

etoria reportatâ, DEO *exercituum* gratias agit, triduoq; faucijs curatis, corpora recreat: quâ Ducis benevolentia recreatus animatusque miles. Præfidiarijs Hussiensibus ductoribus noctem frequenti face expugnat, arcem *Keppeliam* ad *Jsselam*, seu *Drusi Fossam*, naturâ artèque munitam, occupant. Cui dum *Zutphanienses*, Tribuno *FRI- DERICO* à *Vorst*, 1200 armatis totidémque equitibus, æneis tormentis unâ asportatis suppetias ferre moliantur, Tribuno capto, reliquisque cæsis, aut in fugam versis, ingentibus iteratò spolijs faustè ditati, cum captivis *Embricam* ingressi sunt. Simili etiam fortunâ *Geldriensium Ductori* maioribus copijs instructo, in *Limarsia* Hussenses præfidiarij obviam facti, pugnandi copiam faciunt, fugant, mactant, & armis bonisque exuunt. Ita *CLIVIVS DEI* beneficio, armis, causâ, hostibus semper superior, vrbes plurimas expugnauit, arces cepit, prælijs hostes fregit: quæ qui enucleatiùs desiderat, *Cliuix Annales*, *Heimericum*, aliosque consulat. Hoc singulare in cum *Prouidentia DEI* argumentum esto; tot inter bellorum æstus, incommoda & armorum strepitus *Felix* nihilominus atque auspiciatum *Coniugium Filij*

Filij sui IOANNIS cum *Maria unicâ & Filiâ & Herede* WILHELMI IULIÆ MONTIVM Ducis Comitisque RAVENSPVRGICI à benefica DEI manu obtinuisse, A. C. 1510. consummatum. Quod ingens DEI beneficium ut grato animo agnosceret, varia Ecclesiasticis, pauperibus, privilegia hoc, & sequentibus annis concessit: quorum nonnulla subijcio.

A. C. 1483. jacta Templi *Aldegundini* EMBRICÆ fundamenta, & privilegijs confirmavit, Parochiam *Cliviensem* Collegiatæ Ecclesiæ, & sacellum *Nutterden* Parochiæ *Dusburgensi* incorporavit. Fundationem Hospitalis *Wattenscheidij* gratam ratamque habuit.

Nobilissimæ ac celebri *Abbatie Veteris Campi*, liberum in telonijs suis, transitum concessit.

Idem beneficium Patribus *Carthusianis*, *Grauianis* & *Monchusio* iuxta *Arnheimium* liberalissimè præstitit.

Patres Predicatores Calcarie, & in *Marienbeidt* prope *Gommersbachium* in Præfectura *Neostadiensi* Comitatus *MARCHIACI* confirmavit, multisque bonis & privilegijs ditavit.

In protectionem etiam eisdem *Predicatores* cum *Monasterio Lippiensi* & *Ecclesiasticis Tremo-*
iensibus

nienſibus accepit. Anno 1517. *Gochiam Zonsbecam, Grietham, Eltenam, Cranneburgum, Huffenam* in Ducatu CLIVIO. In Comitatu MARCANO, anno eodem etiam *Bochumum*. Anno verò 1520. *Brechenfeldt & Schelimum* conflagratis, potiſſimum ſuis impendijs paternòque ac pio favore reſtaurari curavit. Quibus alijsque Eccleſiæ DEI præſtitis beneficijs, & exantlatis pro eâdem laboribus, INNOCENTIUS VIII. Pontifex Romanus, pio huic DUCI *Rofam auream* more recepto *Dominicâ Letare conſecratam*, & in *arce Duſeldorpiânâ* hodiedum *aſſervatam*, Româ tranſmiſit, quod donum gratiſſimum habuit, ac non niſi omnium Provinciarum ſuarum Nobilitate præſente, à *Gerhardo* ab *Offenbrock* admifiſit.

Plurima, & ampliſſima privilegia *Equeſtris Ordinis* Viris, Urbibus, oppidis, Communitatibus, Pagis, ab ipſo paterno affectu conceſſa cum mei non ſit inſtituti, referre, qui ea penitiùs ſcire avet, *Heimericij Sophiologicos* ſex libros, *Annalèſque* evolvat. Vnum tamen non prætereo, ipſum A. C. 1480. *CALCARIÆ*, excellens illud *Hebdomadarium forum* inſtituiſſe; & *Seueneriæ* A. 1487. jus civitatis dediſſe. His,
H alijsque

alijsque in laboribus ut verus Patriæ Pater, dum post 40. annorum imperium, ab æstu negotiorum, tumultûque regiminis discessionem aliquot mensium fecerat vitam solitariam acturus ut, qui alijs potissimum vixerat, sibi ad extremum etiam viveret, à DEO (in cuius manu sunt ævi nostri momenta) è vivis vocatur A. C. 1521. 15. Martij, ab eximia pietate insitâque mäsuetudine *misericordis nomen adeptus*; quem vxor MECHTILDIS HASSA A. C. 1505. præcesserat 10. Feb: Ambo Clivis in Collegiatâ Ecclesiâ tumulati. De IOANNE sic cecinit *Streitagerus.*

*Quod tibi Pontificis summo pro Munere
summi*

*Fulva Quirinali venit ab Arce Rosa:
Et quod Geldrensem vicisti fortiter Hostem,
Virtutis pariter sunt monumenta tua.*

IN *Veteri Monte*, translatio B. EBERHARDI, qui ex illustri MONTIVM, & ALTENANORVM Comitum stirpe prognatus, rerum externarum, & sui contemptor fuit egregius; solum ex animo Deum quærens, honores amplissimos, fortunâsque dimisit; & *Veteris Montis* asceterio
ære

(ære suo fundato) eidem seipsum inclusit, pluris humilem Cistertiensem, quàm altissimam suam familiam æstimans, CHRISTI *familie* perpetuo idcirco Iure adnumerandus. *Ex Appar. Gelen. & Annalibus.*

XX.

Serenissimus WOLFGANGVS WILHELMVS
 Sex Parentibus PHILIPPO LUDOVICO
 COMITE PALATINO, & ANNA CLIVIÆ ac IULIÆ
 Ducissâ A. post Deum Hominē M. D. LXXVIII
 natus, primam ætatem Lutheranismō, & ado-
 lescentiam literarum meditationi, equitandi, ve-
 nandi, armâque tractandi studijs consecravit:
 reliquum eius vitæ tempus plenum laborum
 curarumque fuit, ut fatali *serenissimi sui Avunculi*
 IOANNIS WILHELMI IULIÆ CLIVIÆQUE
 Ducis &c. casu, inter varias ipsius cōpetentes *Pro-*
vincias, earum ius sibi assereret; quarū & simul-
 tanē gubernationē obtinuit, donec de *Romana*
Apostolicâ Religione suspectus, eâdem A catholici
 illum exuere conati sunt. Quorum artes cum ipse
 virtute, scientiâ, fortitudine, felicitate militari
 arcis Iuliacensis expugnatione frequenter lu-
 deret, potenti Germaniæ Principum, ad Pro-
 vincia-